

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Continens I. Viam Perfectionis. II. Castellum Animæ siue septem
Mansiones. III. Exclamationes, vel Meditationes animæ ad Deum suum ...

Teresa <de Jesús>

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.XXVII.

Caput IV. Inculcat regularum obseruantiam, & tria alia ad vita[m]
spiritualem imprimis facientia, proponit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37994

S.
Theresia

Opera

IV
VI
VI

militatem elargiri dignetur. & hoc si feceritis, facietis quod facere regi-
mini. Pro Regibus ac Prælati Ecclesiasticis, ac speciatim pro Episcopo
urbis huius, ut oretis, singulariter hic vobis non præcipio; omnes enim
quotquot modò hic estis, ita in hacre diligentes video, ut id mihi vobis
intingere, opus esse non videatur. Sed veniant huè post vos, quæ-
cunque volent, quamdiu sanctum aliquem Prælatum habebunt, sancta
etiam subditæ illius erunt. Quam rem, tanti utpote momenti, Domina
identidem per preces commendabit: & si orationes, desideria, disci-
plinas, & ieiunia ad eum quem dixi scopum non dirigatis, certè eluce-
& cogitate, non facere vos, nec adimplere finem, ad quem hoc in loco
vos Dominus coadunavit.

CAPIT IV.

REGULARVM OBSERVANTIA INCVLCAVR, ET ALIA TRIA
ad vitam spiritualem imprimis facientia, proponuntur.

Regularis
observan-
tia, quam
sit utilis.

Intellexistis iam, charissimæ, quàm magna sit expeditio, quam nobis
imur: quales ergo erimus, ne coram Dei & mundi oculis temeritate
audaculæ nimis esse videamur. Certum id est, strenuè nos & multum la-
borare debere: ad quod maximè conducit, sublimes quasdam cogita-
tiones & conceptus habere, ut sic operam demus, ut & opera sublimia
esse queant. Si ergo omni quo possumus studio & contentione Regulari
ac Constitutiones nostras, perfectè integreque seruare satagamus, spero
in Domino, fore ut nostras ipse preces exaudiat. Non enim nouum
inauditum quid à vobis exigo, carissimæ; sed tantum ut profectice
quam fecimus, sedulo exequamur, cum & hæc nostra sit vocatio, & vos
ad hoc nos ipsas obstrinxerimus: quanquam magna sit inter vnam ob-
seruantiam & aliam differentia. Prima nostra regula iubet, ut sine inter-
missione oremus. Hoc ergo quàm fieri potest maxima diligentia & studio
facere oportet: permagni quippe id refert. Obseruentur ad hæc ieiunia,
disciplinæ, & silentia, quæ ex ordinis præscripto iubentur. Notis enim
orationem, ut vera sit, hisce adminiculis adiuuari debere: delicta enim
& oratio sese inuicem non compatiuntur. De oratione porro aliquid
scribere voluistis; quæ verò hæcenus dicta sunt, rogo vos, ut in præsentia
eorum, quæ adhuc dicam, adimplere omnimodis studeatis, & sæpe quæ
libentissimè legatis.

Verùm antequam de interiori, de oratione, inquam, loquar, non
nulla hic tractare mihi visum est, quæ per viam orationis incedere vo-
lentibus imprimis necessaria sunt; & ita quidem necessaria, ut, esto per
non admodum contemplatiui sint, horum tamen ope & subsidio
magis

magnum sint in via Domini progressum facturi; at illis si careant, planè fieri nequit, ut valdè contemplatiui sint; & si se tales esse putent, gratissimè errant. Gratiàm ad hoc Dominus suam mihi elargiri, & quæ mihi dicenda sunt, declarare dignetur, ut id in gloriam & laudem ipsius tendat, Amen.

Nolite existimare, carissimæ, & sorores meæ, multa me vobis præcepta præscripturam: faxit enim Deus ut adimplere possimus illa quæ sancti nostri Patriarchæ & statuerunt, & re ipsa adimplerunt: hæc siquidem via hoc ipsi sibi nomen comparauerunt: & sanè non mediocris error foret, alià querere, aut ab alio velle discere. Tria dumtaxat hîc diductiùs declarabo, quæ etiam in ipsis Constitutionibus nostris comprehensa sunt: etenim permultum nostra refert scire, quâtopere illa seruare nos necesse sit, quò pacem tantopere à Domino nobis commendatam, tam internè, quàm externè consequamur. Primum est mutua inter nos caritas: Alterum, plenaria omnium quæ creata sunt abnegatio: Tertium denique, sincera & vera humilitas, quam licet vltimo ponam loco, valdè tamen eximia est, & cetera omnia in se complectitur.

Primum scilicet, ut inuicem singulari amore prosequamini, permagni momenti est: nihil enim est, quantumuis tædiosum & molestum, quod non quàm facillimo negotio, feratur ab ijs qui inuicem diligunt; & valdè durum & asperum esse deberet, antequam eos ad iracundiam prouocaret: Et si hoc præceptum, prout oportet, in mundo obseruaretur, crediderim, ipsum in primis conducturum ut reliqua omnia præcepta obseruaretur; sed quia vel nimis multum, vel nimis parum diligimus, hinc est, quòd ipsum nunquam perfectè obseruamus. Videtur quidem, quòd excedens & nimis multum est, nullum inter nos damnum adferre posse, tantam tamen damni & imperfectionis secum trahit, ut neminem id credere mihi persuadeam, nisi qui suis id oculis perspexerit. Hic namque diabolus intricatissimas excitat tricas, quæ in conscientia eorum, qui non nisi rudi quodam modo Deo placere & seruire student, parum aut vix sentiuntur, adeò ut hoc etiam virtutem esse putent; at qui perfectioni comparandæ intendunt, id optimè intelligunt. Hoc namque voluntati suam paulatim robur eripit, ne illa se Deo amando totam impendat. Et in feminis id magis locum habere existimo, quàm in viris: communitati verò quàm euidentissima damna creat. Hinc enim fit, ut se mutuo omnes æqualiter non diligant, sed particulares cum hac vel illa amicitias inuicem, inde que fit, ut, si qua amare irrogetur iniuria, amans eam quòdam modo sentiat; delictosi adhæc aliquid sibi desideret, ut id in amicam conferat; tempus denique capter ad cum ea colloquendum, idque sæpiùs magis ad illi indicandum quâto in ipsam amore feratur, & alias id genus

*Caritatis
mutua cõ-
mendatio.*

*Particula-
res amicitias in monasterijs
noxia sunt.*

nugas

S.
Theresia

*Amicitia
ad Deo ser-
uiendum
institutum si-
gno.*

*Particula
res amicitia
etiam inter
fratres ve-
nenum sunt.*

*Nulli, nisi
Deo volun-
tati subijci-
enda.*

nugas, quam quantopere Deum ipsum diligat. Rarè enim huiusmodi
arctæ amicitia aut familiaritates, eò tendunt, vt vna alteram magis
in Dei amore promoueat; imò verò idcirco eas à demone induci crederet,
vt schismata & factiones in Religionibus exciteret. Cùm enim ea ad diu-
inæ illius Maiestatis obsequium diriguntur, quamprimum id apparet
tunc enim nullà agitur voluntas passione, sed media & consilia inquiri-
rit ad alias passiones expugnandas. Et id genus amicitias multas videri
velim, vbi Conuentus multas alunt personas: sed in hac domo,
in qua plures quam tredecim non sunt, nec plures esse par est, inueniri
omnes amicæ esse, inuicè diligere, amare se mutuo omnes, & altera alteri
opitulari debent. Per amorem itaq; Dei vos rogo, à singularitatibus huius
quantumuis ex sancta sint, abstinete: cum etiam inter fratres venenum
hoc reperire sit, & nullum omnino in eo commodum video; si verò
sanguinei inuicem sint, longè etiam deterius est, atque ad eò pellis terri-
ma est. Et mihi credite, carissimæ, etsi hoc vobis extremum quid esse ve-
deatur, magna tamen in eo sita est perfectio, & summa pax, & plura
peccandi occasiones per hoc auferuntur iis quæ parum firmæ sunt. Ita-
que si voluntas magis in hanc, quam illam propendat (neque enim ali-
ud expectandum est, nam est hoc naturale; quin imò sæpè nos ad
id quod deterius est, si modò pluribus naturalibus donis sit ornatum,
diligendum impellit,) nostrum est acriter ei resistere, & nullatenus
permittere, vt hæc nobis affectio domineretur. Sed amemus virtutes,
& bonum internum, & semper omni qua possumus cura & studio
caueamus, ne externam hoc aliquo in pretio habeamus. Non pe-
tiamur, carissimæ, vt voluntas nostra alicuius sit mancipium, cui
illius duntaxat, qui illam pretioso sanguine suo sibi cõmiserat, alioquin
hi credatis velim) ita vos illigatas vincasque comperietis (nescientes ta-
men vnde hoc contingat) vt quò vos vertatis, aut expediatis, planè igno-
raturæ sitis. Quæ autem hinc, Deus bone, proueniunt incepta ad-
nugæ pueriles, innumeræ sunt: sed, ne tam multæ mulierum mi-
mirates passim omnibus innotescant, & illas non addiscant quæ eas igno-
rant, hinc ab illis singillatim recensendis hic supersedeo. Sed, vt verum
fatear, subinde, dum eas video, obstupesco: nam quod ad me, quæ Deo
inclinavi. Sed, vt dixi, sæpè id vidi & obseruavi; & vereor ne in plerisque
monasterijs ita contingat; nã in nonnullis id ipsa vidi. Et in orationibus quæ
illis viuèntibus id quæ maxime noxiū esse, scio, quo minus ad summam pe-
raram & perfectionem perueniant; at in Superioribus (vt per se patet) pe-
silentissimum esset. Sed ad hæc factiones & partialitates recedendum
magna iam inde ab initio, cum primum amicitia hæc contrahitur, opus est

Opera

in vi

est

diligentia ac sollicitudine, idq; magis per industriam & amorem, quam per severitatem faciendum est. Mire autem ad hoc malum tollendum, cōducit, quod Moniales simul in vno loco non sint, nisi statis horis, aut invicem non loquantur, pro consuetudine quam nunc quidem observamus: quæ est, quod simul vno in loco non agamus, sed in sua quæque cella, prout regula præscribit. Caveatur itaq; in S. Iosephi domo, nequod communi ergasterium instituatur: nã esto laudabili quadã consuetudine ipsum in monasterijs multis habeatur; facilius tamen silentium servatur, cum vnaquæque separatim in cella agit. Quin etiam ad orationem maxime conducit solitudo affuescere: cumq; hoc domus huius esse debeat fundamentum, & ad hunc finem magis, quam ad vllum alium, hic congregati sumus, hinc operam demus necesse est, vt erga id quod huc maxime conducit, affici incipiamus.

*Particula-
rium affe-
ctionum col-
endarum
ratio.*

*Solitudo ad
orationem
iuvat.*

Vt autem ad id quod dicere cæperam, mutuam inquam in nos dilectionem, revertar, extra propositum futurum mihi videtur, pluribus ad eam verbis vos cohortari. Quod enim genus hominum ita barbarum ac brutum sit, qui, cum semper inter se conuersentur, & in eodem consortio identidem agant, nec aliam sibi cum externis illis conversationem nec alia consortia, aut recreationes esse norint expectandas, ac Deum à se & se rursus à Deo, diligere credant, (quoniam omnia propter illum reliquerunt,) qui inquam ad amandum invicem non accenderentur; præsertim cum virtutis ea sit natura, vt, quo ab hominibus diligatur, vltro semper inuitet & prouocet: hanc porro ego per Dei gratiam, semper hac in domo cōfido inueniendam; adeo vt (prout mihi quidem videtur) non multis ad hoc vobis commendandum, opus sit verbis. Sed iam hoc loco non nihil dicere & declarare vellem (prout quidem ingenij mei stupor id permitteret) quomodo mutua hæc nostra dilectio procedere debeat & quid sit virtuosus ille amor, quem inter nos vigere cupio, & quibus è signis collecturæ sumus, an principem & maximam hanc virtutem (verè inquam maximã, cū eã Saluator noster Christus nobis tantopere, & Apostolis suis tã instanter commendauerit) habeamus. Quæ si æquè perfectè & singillatim alijs in libris declarata inueniatis, nihil eorum quæ ego hic dico legitè vel admittite, quia fortasse nescio quid dicam.

De duplici porro amore hic loquor: vnus totus & merè spiritualis est quod nullo omnino (vt quidè apparet ei permista sit sensualitas, aut natura nostræ teneritudo, saltè talis quæ illius puritatè aliquatenus auferat. Alter, spiritualis quidem est, sed simul aliquid sensualitatis & imbecillitatis permixtū habet; & est hic amor bonus, & licitus videtur, qualis est is qui inter cognatos & amicos reperitur. Quia de hoc iã antè aliquid locuta sum

*Amor duplex est spi-
ritualis totus & alter
sensualitatis
mixtus.*

S.
Theresia

Opera

IV M
16

*Spiritualis
amor quis
sit & dis-
cretio affo-
ciandi.*

*Amor erga
confessarium
qualis esse
debeat.*

*Periculo-
sum est, con-
fessarium
parum per-
fectum nosse
se dilige.*

sum hinc in praesens agere volo de altero illo, qui ita spiritualis est, ut nulla omnino intercurrat passio; quia si illa hic locum habeat, omnis illius ordinatio inordinata fit, & penitus turbatur. At, si cum moderatione & discretionem hunc quae dico amore exercentur, quidquid in eo est, meritum est: nam quod nobis esse videtur sensualitas, in virtutem commutatur; quamquam haec ipsa ita subtiliter aliquando ei immista & incerta est, ut vix agnosci & percipi a quoquam possit; praesertim si amor hic erga aliquem Confessarium sit. Quando enim illi qui orationi additi sunt, illum bonae esse vitae, & suam agendi procedendique modum ab ipso intelligi vident, magnum quendam erga eum amorem concipiunt. Atque hic est, ubi daemon per scrupulorum iniectionem durum certamen mouet, quo animam quietem plurimum interturbat: hoc si quidem ipse spectare praesertim cum eam Confessarius ad maiorem ducere perfectionem stragat, tunc usque ad eam affligit & vexat, ut ipsa eum tandem deserat, & nec huic, nec illi ipsam adherere sinat. Quod autem hac in re facere potestis, hoc est, ut scilicet sollicitudine procuretis, cogitationem vestram hac inquisitione, diligat sine, nec ne, non occupare aut turbare: sed, si diligatis, diligite. Si enim ad illum amandum excitemur, qui corpori nostro benefacit, cur non diligamus eum, qui ad animam nostram benefacendum semper excubat & allaborat? Imò verò, velut in signe progressus magni facienda principium duco, Confessarium amore prosequi, si sanctus & spiritualis sit, & cum illum strenuè allaborantem & vigilantem video, in animam meam in via spiritus promoueat, ea namque nostra est imbecillitas, ut hoc subinde nos magnopere iuuuet, ad magna quaedam ad Dei honorem & obsequium spectantia peragenda. At si Confessarius talis non sit, qualem eum esse debere iam dixi, res periculo non vacat, & fieri potest, ut non parum noceat, si is se diligi intelligat, & quidem magis in monasterijs arctissime reclusis, quam in alijs: sed, quoniam difficillime cognoscere poterimus, quisnam inter eos ea bonitate sit, hinc magnam hoc opus est diligentia & prudentia. Hic proinde longe quidem confidius foret, nos ita gerere, ut is se à nobis diligi non percipiat, & haec ei non aperire; verum ita hinc animam diabolus affligit & angustiat, ut ne hoc quidem ei permittat: putabit enim nihil sibi aliud ei esse confitendum, quam hoc vnum, quin etiam ad hoc ipsum confitendum se obligat. Quare vellem sibi huiusmodi persuaderent, hoc nihil esse, quin adeo obtemperarent. Hoc ergo monitum notent & obseruent: nimirum, si omnia Confessarii verba & colloquia ad animarum suarum bonum promotionem tendere videant, nullaque signa in eo vanitatis aduertant (hoc statim percipient omnes, nisi quae sponte & scienter stolidae esse valeant, & eum timoratum esse notent; ob nullam, occasione affectus huius, no-

dentem tentationem sese crucient aut turbentur, sed eandem contemnant, & procul à se reijciant. Vbi enim diabolus, iam defatigatus, incassum se conuicti & laborare videbit, à tentando desisteret. At si Confessarium ad aliquam vanitatem tendere videant, suspecta ipsis sint omnia, nullaque cum eo, tametsi de rebus sanctis, misceant colloquia, sed paucis verbis cōfiteantur, & statim recedat. Omnium verò cōsultissimū foret, Prepositæ indicare, nō bene animæ suæ cū isthoc Confessario esse, atque aliū Confessariū deligere. hoc porro securissimū & tutissimū est, si modò sine aliquo honoris ipsius detrimento fieri possit. Hoc autem in casu & alijs ei similibus, in quibus magnarum molestiarum & malorum pedicas homini necesse diabolus possit, & in quibus quid factū opus sit, non satis constat, longè optimum fuerit, cum aliquo erudito viro satagere conferre (ad hoc enim, si quando opus est, facultas & libertas apud nos cuius datur) nec non ei confiteri, ac quicquid ipse hoc in genere præscribere, facere. Nisi enim aliquod remedium daretur & concederetur, grauissimis erroribus ianua panderetur. Quam multi enim in mundo errores committuntur, quòd in rebus agendis sine consilio procedatur, præsertim cum de damno alicui inferendo res est? Nullatenus ergo omittere debemus, consilium & remedium aliquod hac in res suggerere; etenim cum hac nos via diabolus adoriri incipit, magna haud dubiè inde mala consequuntur, nisi quam celerrimè filū hoc præcidatur. Quapropter, quòd de alio confessario deligendo dixi, longè optimum videtur, si modò vlla ad hoc faciendum sit commoditas, quam cum Dei gratia minime defutam spero; deinde vt summopere curent, vt cum eo quem suspectū habent, omnino non colloquantur & conferant, etiamsi eas propterea mortē oporteret pati. Norint enim oportet, multū hinc dependere: est quippe res periculosissima & communis omnium infernus & pernicies. Vnde suadeo, nullatenus vt exspectent, quo ad usq; magnum aliquod malum iam aduertent; sed omnibus quæ inuenient, & quibus tanta conscientia vt se posse intelligant, medijs ipsum iam tum in initio absumpere studeant. At enim spero Dominum non permissurum, vt illæ, quibus propositum est semper orationi intendere, vllū alium amare possint, quam qui insignis & feruens Dei seruus est. Hoc autem certissimum est. Aliter si faciant, euidēs est, ipsas nec orationem, nec perfectionē prout quidem illa hac in domo intenditur, adepturas; si enim videant illum se lingua sua loquentes non intelligere, nec colloquiis de rebus pijs ac diuinis delectari, illum amare non poterunt, vt pote sibi prorsus dissimilem ac dissonantem. At si talis fuerit eò, quod paucas hic reperiet occasiones, aut valdè simplex & expers erit, aut nullam sibi Deine ancillam molestiam

Quorū confessariorum conuersatio sit noxia.

In rebus difficultibus cū viro litterato cōmunicandum.

Remedia aduersus illam conuersationē suggeruntur.

Nulli aliquæ offensio- nis causa danda.

Quando iustum sit confessarium relinquere

Pericula & confessarijs.

S.
Theresia

Opera

IN VII

libris

exhibere volet. Quod autem hac de re agere coeperim, est hoc (ut quidem dixi) aut totale, aut saltem maximum, quod monasterijs reclusis inferre diabolus potest, damnum quodque nimis quam sero agnoscitur. Itaque fiet, ut perfectio paulatim pessum sititura, & tamen nequaquam quo pacto & inde: si enim Confessarius vanitati (utpote ei obnoxio) dare locum, & eam inducere voluerit, omnia parui pendet, etiam in alijs personis; Deus per infinitam misericordiam suam, ab huiusmodi rebus tueatur. Hoc namque satis est ad omnes Moniales improbandas, cum conscientia ipsarum aliter ipsis faciendum dicent, quam Confessarius ipsis indicet: & si vnum & solum dumtaxat Confessarium habere cogintur, quò se vertat nesciant, aut quomodo; pullis molestijs ad quatenus sint peruenturae: quia ille damnum ijs infert, cuius erant quatenus tollere, & praeuenire. Multas id genus difficultates & molestias nonnullis locis occurrere credo; quorum me miseret, & quas nolite mirari, si tanto vos impendio huius periculi commone tagam.

CAPVT V.

COEPTVM DE CONFESSARIIS SERMONEM PROIQUITUR, & exponit, quanti eos doctos esse referat.

Periculum quod sit quando superior & Confessarius bene inter se conueniunt.

Plures Confessarij in monasterijs permittendi.

Non sinat, obsecro, per misericordiam suam Deus, ut aliqua de hominibus hac monialis in eam quam dixi molestiam incidat, nisi, & quoad animam, & quoad corpus, angustiatam se inueniat, quod bene Praeposita & Confessarius bene inter se conueniant, ita ut nec in illa, nec illi de ipso quid Moniales indicare audeant. Vnde conuenientiam ipsas tentari, ad etiam grauissima peccata inter confitendum subterfugant, quòd vereantur ne aliquam sibi inquietem accersant. Quantum, Deus bone, damni inimicus hic inferre potest: & quam ipsis caro mala habeat, strictio & honor constat. Religionem & monasterij sui honorem periclitantur se promouere putant, quòd vnum dumtaxat Confessarium habent, & vtantur, interim tamen diabolus hac via animas inescare & capere conatur, cum alia id facere nequeat. Si enim afflictæ sorores alium Confessarium petant, mox omnis ipsis Religionis obseruantiae ac disciplinae periculum pessum ire videtur; aut si alterius is Ordinis sit, tamen si singulari viri sanctitatis, magnam se vniuerso Ordini, quòd vel dumtaxat carnis subinde conferatur, infamiam & probum inferre credunt, singulis Deo gratias agite filiae, & eum ob libertatem qua iam fruimur, laudate, quæ esto se ad permultos assumendos Confessarios non extendat, cum aliquibus tamen, praeterquam ordinarijs Confessarijs